

UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH

FUTURETEACH 2025: VZDELÁVANIE UČITEĽOV V 21. STOROČÍ

ZBORNÍK ABSTRAKTOV Z MEDZINÁRODNEJ
VEDECKEJ KONFERENCIE 11. SEPTEMBER 2025

FILOZOFICKÁ FAKULTA

“Vzdelávať pre budúcnosť – reflektovať pre kvalitu”

Košice 2025

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Filozofická fakulta

FutureTeach 2025: Vzdelávanie učiteľov v 21. storočí.

**“Vzdelávať pre budúcnosť - reflektovať
pre kvalitu“**

Zborník abstraktov z medzinárodnej vedeckej konferencie 11.
september 2025

Renáta Orosová - Michal Novocký - Beáta Sakalová - Zuzana Vagaská
(eds.)

Košice 2025

Publikácia je výstupom z projektu KEGA 013UPJŠ-4/2023 „Implementácia simulačných stratégií rozvíjajúcich reflexívne kompetencie študentov učiteľstva do prezenčnej a dištančnej formy praktickej profesijnej prípravy“.

FutureTeach 2025: Vzdelávanie učiteľov v 21. storočí.

“Vzdelávať pre budúcnosť - reflektovať pre kvalitu“

Zborník obsahuje abstrakty príspevkov účastníkov medzinárodnej vedeckej konferencie, ktorá sa konala 11. septembra 2025 v Košiciach.

Zostavovatelia:

doc. PaedDr. Renáta Orosová, PhD., *Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach*

PaedDr. Michal Novocký, PhD., *Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach*

Mgr. Beáta Sakalová, PhD., *Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach*

Mgr. Zuzana Vagaská, PhD., *Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach*

Recenzenti:

doc. RNDr. Mária Ganajová, CSc., *Filozofická fakulta, Univerzita P. J. Šafárika v Košiciach*

Mgr. Eva Klimecká, PhD., *Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitných štúdií*

Tento text je publikovaný pod licenciou Creative Commons 4.0 license - CC BY NC SA ("Attribution-NonCommercial-ShareAlike").

Za odbornú a jazykovú stránku tejto publikácie zodpovedajú autori. Rukopis neprešiel redakčnou ani jazykovou úpravou.

Dostupné od: 15.11.2025

Umiestnenie: <http://unibook.upjs.sk/>

DOI: <https://doi.org/10.33542/FT25-0464-4>

ISBN 978-80-574-0464-4 (e-publikácia)

Organizátori konferencie

Katedra pedagogiky, Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

Vedecký výbor:

prof. Ing. Jana Burgerová, PhD.

prof. PhDr. Ingrid Emmerová, PhD.

prof. PaedDr. Ing. Roman Hrmo, PhD., MBA, ING-PAED IGIP

prof. UAM dr hab. Michał Jarnecki

prof. Mgr. Kamil Kopecký, Ph.D.

prof. PaedDr. Ivan Pavlov, PhD.

prof. Koval Petro, DrSc.

prof. Volodymyr Starosta, DrSc.

doc. PhDr. Mário Dulovics, PhD.

doc. RNDr. Jarmila Kmeťová, PhD., MBA

doc. PhDr. Denisa Labischová, PhD.

doc. PaedDr. Renáta Orosová, PhD.

doc. PhDr. Ivana Pirohová, PhD.

doc. PaedDr. Lenka Rovňanová, PhD.

PaedDr. Janka Ferencová, PhD.

Mgr. Eva Klimecká, Ph.D.

János Ugrai, PhD.

Organizačný výbor:

doc. PaedDr. Renáta Orosová, PhD. (FF UPJŠ, Košice, SK)

PaedDr. Michal Novocký, PhD. (FF UPJŠ, Košice, SK)

Mgr. Beáta Sakalová, PhD. (FF UPJŠ, Košice, SK)

Mgr. Zuzana Vagaská, PhD. (FF UPJŠ, Košice, SK)

Mgr. Lenka Kohoutková (FF UPJŠ, Košice, SK)

Mgr. Soňa Szabó (FF UPJŠ, Košice, SK)

Mgr- Mária Baluchová (PF UMB, Banská Bystrica, SK)

Emília Focková (FF UPJŠ, Košice, SK)

Úvodom o zameraní a cieľoch konferencie

Medzinárodná vedecká konferencia je zameraná na problematiku vzdelávania a výchovy v oblasti základného, stredného a vysokého školstva a školských zariadení z pohľadu pedagóga. Zreteľ kladie na perspektívy pedagóga 21. storočia v edukačnej praxi a inovatívne aspekty pregraduálnej prípravy pedagógov. Je určená vedeckým pracovníkom, mladým vysokoškolským učiteľom, doktorandom s cieľom prezentovať učiteľa v súčasnej perspektíve a vyvolať diskusiu k aktuálnym otázkam prezentovaných oblastí výchovy a vzdelávania v kontexte súčasnej situácie v školstve.

Ciele konferencie:

- **prezentovať a analyzovať možnosti rozvoja budúcich učiteľov a učiteľov v praxi s ohľadom na zdroje a nástroje podpory ich sebavzdelávania,**
- **prezentovať a analyzovať možnosti rozvoja budúcich učiteľov a učiteľov v praxi cez kultúru školy reagujúcu na potreby všetkých aktérov vzdelávania,**
- **prezentovať a analyzovať formovanie digitálnych zručností učiteľov a modifikovania výučby smerom k špecifikám žiakov,**
- **prezentovať a analyzovať využívanie umelej inteligencie v edukácii z didaktického a etického aspektu,**
- **prezentovať a analyzovať najnovšie edukačné trendy vo výučbe vychádzajúce z paradigmy didaktického konštruktivismu,**
- **prezentovať a analyzovať možnosti aktualizácie profesijných kompetencií učiteľov cez učenie sa skúsenosťou a riešenie komplexných edukačných problémov.**

Tematické okruhy konferencie:

1. Profesijná identita učiteľa

- proces formovania profesijnej identity počas pregraduálnej prípravy
- profesijná identita učiteľa v inkluzívnom a multikultúrnom prostredí
- rola učiteľa ako aktéra komunitného rozvoja
- rola mentorov pri formovaní učiteľskej identity
- podpora sebavzdelávania a nástroje vzdelávania dospelých

2. Digitálna transformácia vzdelávania učiteľov

- rozvoj digitálnych kompetencií podľa rámca DigCompEdu
- hybridné formy v príprave a vzdelávaní učiteľov
- podpora personalizovaného učenia prostredníctvom digitálnych nástrojov
- kyberbezpečnosť a etické aspekty využívania digitálnych nástrojov
- umelá inteligencia vo vzdelávacom procese

3. Inovatívne stratégie prípravy učiteľov

- skúsenostné a prakticky orientované formy výučby
- simulačné stratégie v rozvoji profesijných kompetencií učiteľov
- kolaboratívne učenie v príprave učiteľov
- akčný výskum ako súčasť prípravy učiteľov
- rozvoj transverzálnych spôsobilostí

Príspevky v zborníku sú zoradené abecedne podľa priezviska autorov.

OBSAH

Ľudmila Belásová – Tamara Jenčová	9
COMENIA SCRIPT – NARUŠENIE TRADÍCIE, ALEBO NOVÁ VÝZVA?	
Jana Burgerová – Vladimír Piskura	10
PROSTREDIA A PLATFORMY PODPORUJÚCE VÝUČBU	
Stela Csachová – Alena Gessert	11
MIKROVYUČOVANIE V TRIEDE A V TERÉNE AKO METÓDA ROZVÍJANIA PEDAGOGICKÝCH ZRUČNOSTÍ ŠTUDENTOV UČITEĽSTVA GEOGRAFIE – PRVÉ ZISTENIA	
Zuzana Danišková	13
"NEPRAKTICKÉ OBSAHY" V UČITEĽSKEJ PRÍPRAVE	
Zuzana Danišková	14
AKO NÁM PROJEKTY A EDUPAGE KAZIA DETI	
Mário Dulovics	15
PREVENCIA A RIEŠENIE KYBERŠIKANOVANIA Z ASPEKTU PEDAGOGICKÝCH A ODBORNÝCH ZAMESTNANCOV V ŠKOLÁCH	
Janka Ferencová – Lenka Vargová	17
PERCEPCIA SPÔSOBILOSTI UČITEĽOV PRE AKČNÝ VÝSKUM	
Judit Orgoványi-Gajdos - Ida Zagyváné Szűcs - Krisztina Gaskó	19
SCHOOL PRINCIPALS' ATTITUDES AND VIEWS REGARDING THE USE OF STUDENT NOTEBOOKS AND THE SUPPORT OF TEACHERS' DIGITAL COMPETENCIES IN PUBLIC EDUCATIONAL INSTITUTIONS	
Jakub Havlíček	20
DIDAKTICKÝ POTENCIÁL SVĚTLA PRO ROZVOJ KREATIVITY A IMAGINACE U ŽÁKŮ	
Andrea Hlubučková	21
ZHROUCENÍ UČITELKY K. - NA CESTĚ K PROFESNÍ AUTENTICITĚ	

Petra Hrdinová	22
VÝUKA S UMĚLOU INTELIGENCÍ: OBJEVOVÁNÍ CHATBOTŮ A INTELIGENTNÍCH AGENTŮ VE TŘÍDĚ	
Jarmila Kmeťová	24
SÚČASNOSŤ A VÍZIE PRÍPRAVY A PROFESIJNÉHO ROZVOJA UČITEĽOV	
Marie Komorná – Miroslava Kotvová	26
PROFESNÍ PŘIPRAVENOST PEDAGOGŮ PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM	
Martina Kosturková	27
VZORCE PROSOCIÁLNEHO SPRÁVANIA ŠTUDNETOV UČITEĽSTVA V KONTEXTE ŠTANDARDOV ETIKY KRITICKÉHO MYSLENIA	
Martina Pavko	29
SUBJEKTÍVNE VNÍMANIE PROFESIJNEJ PRIPRAVENOSTI ŠTUDENTOV A ZAČÍNAJÚCICH UČITEĽOV V KONTEXTE KURIKULÁRNYCH A LEGISLATÍVNYCH ZMIEN	
Ivan Pavlov	31
SEBAUČENIE UČITEĽOV - VÝCHODISKÁ A KONTEXTY	
Ivana Pirohová	32
SOCIÁLNY A KULTÚRNY KONTEXT PROBLÉMOV SPOLUPRÁCE UČITEĽOV A RODIČOV DIEŤAŤA Z MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT Z PERSPEKTÍVY PROFESIJNEJ IDENTITY UČITEĽA A PERSPEKTÍVY RODIČA	
Alica Petrasová	33
SYSTÉM PODPORNÝCH OPATRENÍ AKO NÁSTROJ SOCIÁLNEJ INKLÚZIE ŽIAKOV	
Martina Rímska	34
FORMOVANIE A PREMENY PROFESIJNEJ IDENTITY UČITEĽA V KONTEXTE SÚČASNÝCH PEDAGOGICKÝCH VÝZIEV	
Zuzana Tkáčová	35
"DIDAKTICKÉ ASPEKTY VYUŽÍVANIA UMELEJ INTELIGENCIE V PRAXI"	

Tetjana Tomášková - Jarmila Honzíková - Renáta Orosová	36
ROZVOJ STEM KOMPETENCÍ PROSTŘEDNICTVÍM ENVIRONMENTÁLNĚ ORIENTOVANÉ PROJEKTOVÉ VÝUKY	
Lenka Vargová	38
EMPIRICKÉ DŮKAZY V KONTEXTE VZDELÁVANIA UČITEĽOV: VÝSKUMNÝ ZÁMER	
Monika Židová.....	39
TELO AKO MOTIVUJÚCI PRVOK DEEPFAKU	

COMENIA SCRIPT – NARUŠENIE TRADÍCIE, ALEBO NOVÁ VÝZVA?

COMENIA SCRIPT – DISRUPTION OF TRADITION OR A NEW CHALLENGE?

Ľudmila Belásová – Tamara Jenčová

Prešovská univerzita v Prešove, Pedagogická fakulta, Katedra predškolskej a elementárnej pedagogiky a psychológie

Abstrakt:

V príspevku budeme uvažovať o príprave budúcich učiteľov na výučbu elementárneho písania. Donedávna bolo v edukačnej praxi primárneho stupňa vzdelávania preferované tradičné písmo, ktorým je spojená písaná latinka. Dlhoročnú tradíciu narušilo nespojité písané písmo Comenia Script českej autorky Radany Lencovej, ktoré si postupne nachádza priaznivcov aj na Slovensku. Ide o pomerne jednoduché, moderné, praktické písmo, blízke dnešnej generácii detí, zodpovedajúce súčasnej dobe. Spojitá písaná latinka je tradičným písmom s vysokou estetickou hodnotou, ale rozhodne náročnejším na osvojenie. Teoretické informácie o oboch typoch písma doplníme výskumnými zisteniami, dokumentujúcimi úroveň zvládnutia oboch typov písma žiakmi prvých ročníkov. Obohatíme ich názormi učiteľov a rodičov. Rozhodnutie o type písma, ktorý si žiaci osvoja ostáva v prevažnej miere v rukách učiteľov primárneho vzdelávania. Je preto dôležité zaradiť aktuálne informácie o prebiehajúcich zmenách v uvedenej oblasti do pregraduálnej prípravy budúcich učiteľov pre primárne vzdelávanie.

Abstract:

In this paper, we will consider the preparation of future teachers for teaching elementary writing. Until recently traditional written Latin script was preferred in primary education practice. This long-standing tradition was disrupted by the unconnected Comenia Script, created by Czech author Radana Lencová, which is gradually gaining supporters in Slovakia as well. It is a relatively simple, modern, and practical script that resonates with today's generation of children and aligns with contemporary times. Connected Latin handwriting is a traditional script with high aesthetic value but is definitely more demanding to master. We will supplement theoretical information about both types of script with research findings documenting the level of mastery of both scripts of pupils of the first years of primary school. Additionally, we will include opinions from teachers and parents. The decision regarding which type of script of pupils will learn largely remains in the hands of primary education teachers. Therefore, it is important to incorporate current information about ongoing changes in this area into the pre-service training of future primary school teachers.

PROSTREDIA A PLATFORMY PODPORUJÚCE VÝUČBU
LEARNING-SUPPORTING ENVIRONMENTS AND PLATFORMS

Jana Burgerová – Vladimír Piskura

Prešovská univerzita v Prešove, Pedagogická fakulta, Katedra prírodovedných a technických disciplín

Abstrakt:

Príspevok pojednáva o elektronických prostrediach, v ktorých, resp. prostredníctvom ktorých je možné podporovať klasickú výučbu, resp. realizovať online výučbu. Každé z prostredí má svoje špecifiká, na druhej strane spája ich inovatívnosť učenia, motivácia učenia a jeho individualizácia. Akceptovanie súčasných trendov otvára podľa autorov priestor na učenie sa s porozumením, o čo v súčasnej spoločnosti prioritne usilujeme.

Abstract:

The article discusses electronic environments in which, or through which, it is possible to support classical teaching, or to implement online teaching. Each of the environments has its own specifics, on the other hand they are united by the innovativeness of learning, the motivation of learning and its individualization. According to the authors, accepting current trends opens up space for learning with understanding, which is what we strive for as a priority in today's society.

**MIKROVYUČOVANIE V TRIEDE A V TERÉNE AKO METÓDA ROZVÍJANIA
PEDAGOGICKÝCH ZRUČNOSTÍ ŠTUDENTOV UČITEĽSTVA GEOGRAFIE
– PRVÉ ZISTENIA**

**CLASS AND FIELD-BASED MICROTEACHING AS A METHOD OF DEVELOPING
PEDAGOGICAL SKILLS OF GEOGRAPHY TEACHER STUDENTS
- FIRST FINDINGS**

Stela Csachová – Alena Gessert

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Prírodovedecká fakulta, Ústav geografie

Abstrakt:

Na Ústave geografie Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Košiciach sa rieši projekt zameraný na rozvíjanie priestorového myslenia žiakov v triede a v teréne s podporou digitálnych technológií vo vyučovaní geografie. Súčasťou riešenia tohto projektu je podpora študentov učiteľstva na realizáciu takéhoto vyučovania, a to formou mikrovyučovania s cieľom rozvíjať ich pedagogické zručnosti v oblasti priestorového myslenia z hľadiska geografického vzdelávania. Keďže ide o prvý rok riešenia projektu, cieľom príspevku je spracovať prvé zistenia o mikrovyučovaní v triede a teréne optikou študentov učiteľstva geografie, ktorí ho realizovali na didakticko-geografických predmetoch. Dotazníkovým šetrením bolo zistené, že respondenti vnímajú mikrovyučovanie ako efektívnu metódu získavania pedagogických zručností, pretože im pomáha pripraviť sa na reálne vyučovanie a zvyšuje ich sebavedomie pri riadení vyučovania. Mikrovyučovanie v triede vnímajú ako bezpečné, menej stresujúce prostredie ako mikrovyučovanie v teréne. Uznávajú, že vyučovanie v teréne je pre žiakov atraktívnejšie a dôležité, no časť respondentov by potrebovala viac podpory, aby ho vo svojej pedagogickej praxi realizovali. Možnosť sledovať a analyzovať svoj videozáznam z mikrovyučovania skôr oceňujú. Aj keď podľa respondentov mikrovyučovanie celkovo podporuje kreativitu a inovácie, realizuje sa v neprirodzenom prostredí, s časovými obmedzeniami a motivácia po vlastnom mikrovýstupe klesá. Limitom príspevku je nízky počet respondentov (vzhľadom na prvý rok riešenia projektu), čo však otvára diskusiu o možnostiach efektívnejšej integrácie mikrovyučovania do prípravy učiteľov geografie v rôznych organizačných formách vyučovania.

Abstract:

At the Institute of Geography, Faculty of Science of the University of Jozef Štefánik in Košice, we are conducting a project aimed at developing spatial thinking skills of students in in-class and in-field learning environments with the support of digital technologies in geography. Alongside with the main goal, the project is intended to support student teachers in implementing such teaching in the form of microteaching

to develop their pedagogical skills from the perspective of geographical education. The aim of the paper is to present the first findings on in-class and in-field microteaching from the perspective of student teachers of geography in didactic-geographic courses. A questionnaire-based survey reveals that respondents perceive microteaching as an effective method of acquiring pedagogical skills as it helps them prepare for real teaching and increases their self-confidence in teaching management. They perceive in-class microteaching as a safe and less stressful environment than in-field microteaching. They acknowledge that field-based teaching is more interesting and important for students, but some respondents would need a nudge to implement it in teaching practice. Respondents rather appreciate the opportunity to watch and analyse their video-recorded microteaching. Although, microteaching generally supports creativity and innovation, it is, according to respondents, implemented in artificial environment, with time constraints, and motivation decreases after student's own microteaching. The contribution is limited by the low number of respondents given the first year of the project. However, it opens up a discussion on the possibilities of more effective integration of microteaching into the of geography teacher training process in different organizational forms of teaching.

"NEPRAKTICKÉ OBSAHY" V UČITEĽSKEJ PRÍPRAVE

"UNPRACTICAL CONTENT" IN TEACHER TRAINING

Zuzana Danišková

Trnavská univerzita v Trnave, Pedagogická fakulta, Katedra školskej pedagogiky

Abstrakt:

Štúdia je príspevkom k večne aktuálnej téme prípravy budúcich učiteľov. Ich profesionalita je celosvetovo diskutovanou témou – avšak nedbanlivým čítaním a nepochopením toho, o čo vlastne v oblasti profesionality ide, do nej mnohí stále premietajú technickú chladnosť a necitlivosť, ako keby k nej nepatrili také veci ako tvorivosť, empatia, láskavosť, zmysel pre humor, či predstavivosť. V texte sa presadzuje návrat k aristotelovskému chápaniu frónésis, čo sa na prvý pohľad môže javiť ako idealizujúci archaizmus, ale zďaleka nejde o mŕtvy koncept, skôr o vhodne zvolený podnet k širšej diskusii a zamysleniu v čase, keď sa presadzujú niektoré pohľady na učiteľstvo prostredníctvom kompetenčných rámcov.

Abstract:

The study is a contribution to the ever-topical issue of training future teachers. Their professionalism is a globally discussed topic – however, through careless reading and misunderstanding of what professionalism actually entails, many still project technical coldness and insensitivity onto it, as if things such as creativity, empathy, kindness, a sense of humor, or imagination did not belong to it. The text advocates a return to the Aristotelian understanding of phronesis, which at first glance may seem like an idealized archaism, but it is far from a dead concept; but rather a well-chosen stimulus for broader discussion and reflection at a time when certain views on teaching are being promoted through competency frameworks.

AKO NÁM PROJEKTY A EDUPAGE KAZIA DETI

HOW PROJECTS AND EDUPAGE AFFECT OUR CHILDREN

Zuzana Danišková

Trnavská univerzita v Trnave, Pedagogická fakulta, Katedra školskej pedagogiky

Abstrakt:

Jedným z tematických zameraní konferencie sú aj inovatívne stratégie vzdelávania učiteľov, do ktorých sa zaraduje aj oblasť rozvíjania transverzálnych spôsobilostí. V akademickom prostredí existuje ambícia rozvíjať u budúcich učiteľov metódy a spôsoby vyučovania, ktoré vychádzajú z postmoderne znejúcich metakognitívnych alebo konštruktivistických platforiem, avšak vzdelávací terén často demonštruje, že stále nepochopil a nedokázal vyťažiť benefity, pre ktoré sa presadzovali moderné vyučovacie prístupy. V príspevku by som túto svoju reflexiu demonštrovala na troch masovo sa objavujúcich príkladoch:

- spôsob uplatňovania projektovej metódy, ktorej proces sa redukuje na odpisovanie doslovných viet z prvého zdroja, na ktorý žiak narazí bez tlaku na rozvoj schopnosti porozumieť, preformulovať a prezentovať svoje vlastné vety;
- prax posielania vopred pripravených poznámok, ktoré žiak lepí do zošita;
- absencia reflexie implicitného pôsobenia školskej dochádzky spojené so zvládaním jej povinností a nástrah - domáce úlohy a známky na platforme „edupage“.

Abstract:

One of the thematic focuses of the conference is innovative strategies for teacher education, which also includes the development of transversal skills. In the academic environment, there is an ambition to develop teaching methods and approaches for future teachers that are based on postmodern-sounding metacognitive or constructivist platforms. However, the educational field often demonstrates that it still does not understand and has failed to reap the benefits for which modern teaching approaches were promoted. In this paper, I would like to demonstrate my reflection on this using three widely occurring examples:

- the application of the project method, whose process is reduced to copying literal sentences from the first source a student encounters, without any pressure to develop the ability to understand, reformulate, and present their own sentences;
- the practice of sending pre-prepared notes that students paste into their notebooks;
- the absence of reflection on the implicit impact of school attendance associated with coping with its duties and pitfalls - homework and grades on the "edupage" platform.

PREVENCIA A RIEŠENIE KYBERŠIKANOVANIA Z ASPEKTU PEDAGOGICKÝCH A ODBORNÝCH ZAMESTNANCOV V ŠKOLÁCH

PREVENTION AND INTERVENTION IN CYBERBULLYING FROM THE PERSPECTIVE OF PEDAGOGICAL AND PROFESSIONAL STAFF IN SCHOOLS

Mário Dulovics

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Pedagogická fakulta, Katedra pedagogiky a andragogiky

Abstrakt:

Cieľom príspevku je analyzovať možnosti prevencie a riešenia kyberšikanovania v školskom prostredí z aspektu pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov. Zber dát v medziach empirického výskumu prebiehal na jar 2025 prostredníctvom elektronického dotazníka v podmienkach základných a stredných škôl na celom území SR. Na identifikovanie foriem a zamerania prevencie kyberšikanovania sme použili škály vlastnej konštrukcie, pri monitorovaní prístupov pedagogických a odborných zamestnancov k riešeniu kyberšikanovania sme použili modifikovanú škálu Handling Bullying Questionnaire (Bauman et al., 2008). Do výskumu sa zapojilo 210 aktérov prevencie v školskom prostredí, z toho 162 pedagogických zamestnancov a 48 odborných zamestnancov. Na základe hodnôt priemerného skóre boli identifikované najfrekvencovanejšie formy prevencie kyberšikanovania. U pedagogických zamestnancov to bola prevencia implementovaná do výučby (AM=2,8) a u odborných zamestnancov realizácia preventívnych projektov (AM=3,3) a prednášok (AM=3,1). Pedagogickými zamestnancami najčastejšie aplikované tematické oblasti v prevencii boli: význam a zásady slušného správania online (AM =3,8) a rozvíjanie prosociálneho správania u žiakov (AM =3,3). U odborných zamestnancov dominovali najmä tematické oblasti zamerané na rozvíjanie empatie (AM =3,9) a rozvíjanie prosociálneho správania u žiakov (AM =3,8). Pri analýze prístupov k riešeniu kyberšikanovania sme identifikovali štatisticky významné rozdiely medzi pedagogickými a odbornými zamestnancami v dvoch dimenziách, a to: práca s obeťou ($p=0,013$) a indiferentnosť ($p=0,033$). Rovnako sme identifikovali signifikantný rozdiel v dimenzii indiferentnosť u pedagogických zamestnancov z hľadiska typu školy ($p=0,010$), pričom v tejto dimenzii vyššie skórovali pedagogickí zamestnanci v stredných školách.

Abstract:

The aim of this paper is to analyze the possibilities for preventing and addressing cyberbullying in the school environment from the perspective of teaching and professional staff. Data collection within the framework of empirical research took place in spring 2025 through an online questionnaire conducted in primary and

secondary schools across the entire territory of the Slovak Republic. To identify the forms and focus of cyberbullying prevention, we used custom-designed scales. To monitor the approaches of teaching and professional staff in dealing with cyberbullying, we applied a modified version of the Handling Bullying Questionnaire (Bauman et al., 2008). A total of 210 school-based prevention actors participated in the research, including 162 teaching staff and 48 professional staff members. Based on the mean score values, the most frequently applied forms of cyberbullying prevention were identified. Among teaching staff, prevention was most commonly implemented through regular instruction ($M = 2.8$), while among professional staff, it was the implementation of prevention projects ($M = 3.3$) and lectures ($M = 3.1$). The most frequently addressed thematic areas in prevention by teaching staff were: the importance and principles of respectful online behavior ($M = 3.8$), and fostering prosocial behavior among students ($M = 3.3$). Among professional staff, the leading thematic areas focused on developing empathy ($M = 3.9$) and fostering prosocial behavior among students ($M = 3.8$). When analyzing approaches to addressing cyberbullying, we identified statistically significant differences between teaching and professional staff in two dimensions: working with the victim ($p = 0.013$) and indifference ($p = 0.033$). We also identified a significant difference in the indifference dimension among teaching staff depending on the type of school ($p = 0.010$), with higher scores recorded among those working in secondary schools.

PERCEPCIA SPÔSOBILOSTI UČITEĽOV PRE AKČNÝ VÝSKUM

TEACHERS' PERCEPTION OF THEIR COMPETENCE IN ACTION RESEARCH

Janka Ferencová – Lenka Vargová

Prešovská univerzita v Prešove, Pedagogická fakulta, Katedra predškolskej a elementárnej pedagogiky a psychológie

Abstrakt:

Akčný výskum je čoraz dôležitejšou súčasťou prípravy učiteľov a ich profesijného rozvoja, pretože podporuje reflexívnu prax a zvyšuje kvalitu vzdelávania. Porozumenie tomu, ako učitelia vnímajú svoju spôsobilosť realizovať akčný výskum, je kľúčové pre vytváranie efektívnych podporných a vzdelávacích programov, najmä v kontexte aktualizovaných profesijných štandardov učiteľa. Prostredníctvom deskriptívneho výskumného dizajnu bola na vzorke 267 učiteľov (N = 267) aplikovaná šesťfaktorová škála Kompetencie učiteľa v akčnom výskume (TCAR) autorov Cortes, Pineda a Geverola (2021), ktorou sme zisťovali seba-percepciu v šiestich oblastiach: výber témy pre profesijný rast, tvorba projektu akčného výskumu, analýza a prezentácia údajov, integrácia etických princípov, využitie technológií pri práci s odbornou literatúrou a údajmi, a napokon reflexia a komunikácia výsledkov akčného výskumu. Zistenia ukazujú, že učitelia vnímajú svoju celkovú spôsobilosť v oblasti akčného výskumu len na základnej úrovni, čo poukazuje na potrebu cielenej podpory a rozvoja tejto kompetencie už počas pregraduálnej prípravy, ako aj v rámci ďalšieho profesijného rozvoja. Štúdia zároveň zdôrazňuje význam podpory zo strany vzdelávacích autorít, vrátane finančnej podpory učiteľského výskumu a budovania prepojenia medzi školami a akademickým prostredím.

Abstract:

Action research is becoming an increasingly important component of teacher education and professional development, as it supports reflective practice and enhances the quality of education. Understanding how teachers perceive their own competence in conducting action research is essential for the design of effective support and training programmes, particularly in the context of updated professional teacher standards.

Using a descriptive research design, the six-factor Teacher Competencies in Action Research (TCAR) scale, developed by Cortes, Pineda, and Geverola (2021), was administered to a sample of 267 teachers (N = 267). The scale assesses self-perception in six areas: selecting a topic for professional growth, designing an action research project, analysing and presenting data, integrating ethical principles, using technology in working with academic literature and data, and finally, reflecting on and communicating the results of action research.

The findings indicate that teachers perceive their overall competence in action research to be at a basic level. This highlights the need for targeted support and development of this competence already during initial teacher education, as well as throughout continuing professional development. The study also emphasises the importance of support from educational authorities, including financial backing for teacher-led research and the development of stronger links between schools and academic institutions.

SCHOOL PRINCIPALS' ATTITUDES AND VIEWS REGARDING THE USE OF STUDENT NOTEBOOKS AND THE SUPPORT OF TEACHERS' DIGITAL COMPETENCIES IN PUBLIC EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Judit Orgoványi-Gajdos - Ida Zagyváné Szűcs - Krisztina Gaskó

Eszterházy Károly Catholic University, Klebelsberg Centre

Abstract:

In our paper we present the partial results of the online questionnaire research related to the distribution of digital devices implemented within the framework of the project entitled “Ensuring equal access to digital education for students and teachers” with the identification number RRF-1.2.1-2021-2021-00001. The aim of the project is to support the Hungarian public education system in becoming competitive in the 21st century technological environment by contributing to the reduction of school dropout rates and the elimination of the digital divide among students. To this end, the consortium leader, Klebelsberg Centre acquired a total of 579 thousand notebooks for personal use by students and teachers in grades 5-12 and delivered them to the public education institutions participating in the project. The online questionnaire survey was conducted by the heads of the institutions maintained by the school districts (N=1987).

The research questions were:

Q1: How often do students in grades 5-12 use the student notebooks distributed within the framework of the RRF-1.2.1 project?

Q2: For what tasks do students in grades 5-12 use the student notebooks distributed within the framework of the RRF-1.2.1 project?

Q3: In what areas of literacy do students in grades 5-12 use the student notebooks distributed within the framework of the RRF-1.2.1 project?

Q4: How do school principals evaluate the process of allocating, deploying, and using devices?

Based on our results, it can be said that school principals are the most committed to supporting teachers’ methodological renewal and professional development supported by digital tools, but at the same time, they find it the most difficult to provide financial resources for the application of digital technologies at the institutional level. Our further results point to the differences in the use of student notebooks for teachers with different teaching experience, as well as the connection between didactic goals and literacy areas. Our results provide a snapshot of the processes of digital transformation taking place in the Hungarian public education.

**DIDAKTICKÝ POTENCIÁL SVĚTLA PRO ROZVOJ KREATIVITY
A IMAGINACE U ŽÁKŮ**

**THE DIDACTIC POTENTIAL OF LIGHT FOR DEVELOPING PUPILS' CREATIVITY
AND IMAGINATION**

Jakub Havlíček

Západočeská univerzita v Plzni, Pedagogická fakulta, Katedra výtvarnej výchovy a kultúry

Abstrakt:

Příspěvek navazuje na disertační výzkum a přibližuje jednu z jeho dílčích částí, která se zaměřuje na vývojové tendence využití světla jako tvárného fenoménu ve výtvarné výchově. Čtenář je v textu seznámen s výběrem autorských výtvarně-edukačních zadání, v nichž světlo vystupuje jako prostředek výrazového a výtvarného vyjádření. Tato zadání byla realizována v rámci výuky na různých typech škol v České republice (základní, střední a vysoké školy) a pracovala se žáky a studenty s rozmanitým vzdělávacím zaměřením. Důraz byl kladen na aktivní a tvořivý přístup, který odklání účastníky od rutinních a pasivních forem výtvarné činnosti. Klíčovými aspekty koncepce jsou individualizace, zaměření na interakční procesy, preference týmové práce podporující kooperaci, sociální integraci a výtvarné poznávání prostřednictvím prožitku. Projekt zároveň reflektuje současný stav řešeného tématu v tuzemském i mezinárodním kontextu a nabízí komparativní přesahy. Cílem příspěvku je prezentovat výtvarně-edukační přístupy, které prostřednictvím práce se světlem nacházejí uplatnění v pedagogické praxi a přinášejí nové impulzy pro výtvarnou edukaci.

Abstract:

This conference paper presents a partial outcome of a dissertation project focused on the evolving approaches to using light as a formative phenomenon in art education. The text introduces a selection of original art-educational assignments, in which light functions as a medium of artistic and expressive articulation. These assignments were implemented at various levels of Czech schools (elementary, secondary, and tertiary) and involved pupils and students with diverse academic orientations. Emphasis was placed on active and creative participation, moving away from passive or routine-based approaches to art-making. Core principles of the pedagogical concept include individualization, an emphasis on interactive processes, and a preference for group activities that promote cooperation, social integration, and experiential learning rooted in authentic experience. The project also examines the current state of the topic both within the Czech context and internationally, offering comparative insights. The aim of the contribution is to present art-educational strategies that, through the medium of light, demonstrate meaningful application in educational practice and contribute to the field of art education.

ZHROUCENÍ UČITELKY K. - NA CESTĚ K PROFESNÍ AUTENTICITĚ

COLLAPSE OF TEACHER K. - THE PATH TO PROFESSIONAL AUTHENTICITY

Andrea Hlubučková

Karlova Univerzita, Pedagogická fakulta, Katedra psychologie

Abstrakt:

Příspěvek se týká zkušenosti učitelů s vážnými psychickými potížemi a dopadem na jejich pedagogickou praxi. Prostřednictvím případové studie učitelky Kamily, která prošla psychickým zhroucením, zkoumáme, jak osobní zkušenost s duševním onemocněním může podnítit profesní růst a autenticitu ve výuce. Vycházíme z interpretativní fenomenologické analýzy (IPA) rozhovoru, který odhaluje, jak učitelka proměnila svou osobní krizi v rámci své profese. Zdůrazňujeme význam podpory duševního zdraví učitelů a poukazuje na potenciál osobní zkušenosti jako cenného zdroje pro rozvoj pedagogické identity. Výsledky naznačují, že otevřenost a sebereflexe v souvislosti s vlastní zranitelností mohou posílit vztahy s žáky a přispět k empatičtějšímu a vstřícnějšímu klimatu ve třídě.

Abstract:

This paper focuses on teachers' experiences with severe mental health difficulties and their impact on pedagogical practice. Through a case study of Kamila, a teacher who went through a psychological breakdown, we explore how personal experience with mental illness can stimulate professional growth and authenticity in teaching. Drawing on Interpretative Phenomenological Analysis (IPA) of an in-depth interview, we examine how the teacher transformed her personal crisis within the context of her profession. The study emphasizes the importance of mental health support for teachers and highlights the potential of lived experience as a valuable resource for developing pedagogical identity. The findings suggest that openness and self-reflection regarding one's own vulnerability can strengthen relationships with students and contribute to a more empathetic and supportive classroom climate.

VÝUKA S UMĚLOU INTELIGENCÍ: OBJEVOVÁNÍ CHATBOTŮ A INTELIGENTNÍCH AGENTŮ VE TŘÍDĚ

TEACHING WITH AI: EXPLORING CHATBOTS AND INTELLIGENT AGENTS IN THE CLASSROOM

Petra Hrdinová

Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta, Katedra českého jazyka a literatury

Abstrakt:

Projekt se zaměřuje na inovativní využití generativní umělé inteligence (AI) ve výuce mateřského jazyka na druhém stupni základních škol. Reaguje na rostoucí vliv AI ve vzdělávání a navrhuje vytvoření a implementaci inteligentního chatbota zaměřeného na výuku mluvnice a pravopisu. Chatbot bude přizpůsoben věku, úrovni znalostí a individuálním potřebám žáků. Bude fungovat jako mentor, nikoliv jako poskytovatel hotových odpovědí, a povede žáky k aktivnímu přemýšlení a řešení úloh. Hlavním cílem projektu je vytvořit nástroj využívající velký jazykový model (LLM), konkrétně GPT-4o od společnosti OpenAI, který podpoří rozvoj jazykových dovedností žáků bez předkládání hotových řešení. Chatbot bude sloužit k opakování a procvičování gramatiky prostřednictvím dialogu a interaktivních úkolů. Mezi dílčí cíle patří integrace chatbota do webového prostředí přístupného bez registrace, analýza jeho funkčnosti a problémových míst při využití ve školní praxi a vytvoření přehledu možností využití AI ve vzdělávání. Projekt je založen na kombinaci kvalitativních a kvantitativních metod. V úvodní fázi bude provedena rešerše domácích a zahraničních odborných zdrojů. Následně bude vytvořen a natrénován chatbot, testován v režimech alfa a beta a následně zaveden do školního prostředí. Data budou sbírána prostřednictvím řízených rozhovorů s pedagogy, kteří zhodnotí pedagogický přínos nástroje. Analýza bude doplněna o vyhodnocení reálné komunikace mezi chatbotem a uživateli. Výsledky projektu obohatí odbornou diskusi o možnostech využití AI ve vzdělávání a přinesou poznatky o přínosech, rizicích a etických aspektech implementace inteligentních chatbotů. Výstupy budou prezentovány na konferencích i v odborných publikacích. Projekt zároveň přispěje ke zvýšení digitální a AI gramotnosti pedagogů i žáků a nabídne doporučení pro budoucí implementaci těchto nástrojů do českého školství.

Abstract:

This presentation introduces an innovative approach to teaching native language using an intelligent chatbot powered by generative artificial intelligence. The project responds to the growing demand for modernizing language instruction and the increasing use of AI tools in Czech education. Designed for lower secondary school pupils (ages 11–15), the chatbot serves as a support tool for revising and practicing

key grammatical topics, especially spelling and sentence structure. A key feature of the chatbot is its emphasis on promoting active thinking—rather than providing ready-made answers, it guides students toward reflection and independent problem-solving. The contribution covers the development process of the chatbot, its integration into school websites, and early feedback from both teachers and students. It also presents an analysis of human–AI interactions, highlights benefits and challenges encountered in classroom implementation, and outlines recommendations for educational practice. The chatbot is based on the GPT-4o model and is adapted to the age and knowledge level of each learner. The aim is to demonstrate how generative AI can enrich the teaching of Native language while supporting students’ critical and autonomous thinking.

SÚČASNOSŤ A VÍZIE PRÍPRAVY A PROFESIJNÉHO ROZVOJA UČITEĽOV

THE PRESENT AND FUTURE OF TEACHER TRAINING AND PROFESSIONAL DEVELOPMENT

Jarmila Kmeťová

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Fakulta prírodných vied, Katedra chémie

Abstrakt:

Vzdelávanie a vzdelanosť sú fenomény, ktoré sú úzko späté s historickým vývojom a filozofickým diskurzom o podstate človeka a spoločnosti. Vzdelanosť už nemôžeme redukovať na statickú zásobu vedomostí. Stále viac zahŕňa flexibilitu, schopnosť učiť sa a premieňať poznatky na konštruktívne činy. Pri koncipovaní vzdelávacích politík a stratégií je potrebné zohľadňovať vysokú mieru adaptability v kurikule, rovnocenný prístup k vzdelaniu, synergiu s vedou a výskumom, filozoficko-etickú reflexiu, komplexné hodnotenie vzdelávacích výsledkov a v neposlednom rade podporu učiteľov, ktorí tvoria jadro vzdelávacieho procesu, a bez ktorých nedokážeme kvalitu vzdelania dlhodobo udržať či zvyšovať. V súčasnosti už povolanie učiteľa nezahŕňa len odovzdávanie poznatkov či tradícií. Učiteľ je preto súčasne odborník, je organizátor, mentor, facilitátor, poradca, sprievodca komplexným svetom informácií a nezriedka aj sociálny pracovník. Učiteľ sa stáva agentom, ktorý vedie žiaka k selekcii, overovaniu a hodnoteniu informácií. Táto multidimenzionálna rola si vyžaduje špecifické kompetencie, znalosti a zručnosti, bez ktorých sa nedá zabezpečiť kvalitný vzdelávací proces, ktorý je neustále konfrontovaný s novými paradigmatickými zmenami, kedy sa mení samotné chápanie vzdelávania z hľadiska cieľov, obsahu a prístupov. Učiteľské povolanie nemožno redukovať len na vzťah medzi učiteľom a žiakom, hoci ide o jeho ústrednú os. V modernom prístupe k vzdelávaniu sa zdôrazňuje dôležitosť trojuholníka škola – rodina – komunita. Učiteľ je jedným z aktérov, ktorý stojí v centre týchto vzťahov. Ak budeme kontinuálne pracovať na rozvoji učiteľskej profesie, budeme podporovať jej inovačné a morálno-etické aspekty, zaisťovať pre ňu priaznivé materiálne a spoločenské podmienky, s vysokou pravdepodobnosťou nás čaká budúcnosť, v ktorej bude vzdelávanie naďalej kľúčovým zdrojom rozvoja ľudských schopností a hodnôt. Preto je nevyhnutné zaoberať sa, analyzovať, predikovať a strategicky pristupovať k zmene konceptu prípravy budúcich učiteľov ako aj ich profesionálneho rozvoja.

Abstract:

Education and learning are phenomena closely linked to historical developments and philosophical discourse on the nature of humanity and society. Learning can no longer be reduced to a static store of knowledge. It increasingly encompasses flexibility, the ability to learn, and the ability to transform knowledge into constructive action. When designing education policies and strategies, it is necessary to take into account a high

degree of adaptability in the curriculum, equal access to education, synergy with science and research, philosophical and ethical reflection, comprehensive assessment of educational outcomes, and, last but not least, support for teachers, who are at the heart of the educational process and without whom we cannot maintain or improve the quality of education in the long term. Nowadays, the teaching profession no longer involves just passing on knowledge or traditions. Teachers are now also experts, organisers, mentors, facilitators, advisors, guides through the complex world of information, and often social workers. Teachers are becoming agents who guide students in selecting, verifying, and evaluating information. This multidimensional role necessitates specific competencies, knowledge, and skills, as without them, it is impossible to ensure a high-quality educational process that is constantly confronted with new paradigmatic changes, where the very understanding of education in terms of goals, content, and approaches is changing. The teaching profession cannot be reduced to the relationship between teacher and student, even though this is its central axis. The modern approach to education emphasises the importance of the school-family-community triangle. The teacher is one of the actors at the centre of these relationships. If we continue to work on developing the teaching profession, support its innovative and moral-ethical aspects, and ensure favourable material and social conditions for it, we are likely to see a future in which education continues to be a key source of human development and values. It is therefore essential to address, analyse, predict, and strategically approach changes in the concept of training future teachers and their professional development.

PROFESNÍ PŘIPRAVENOST PEDAGOGŮ PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM

PROFESSIONAL PREPAREDNESS OF EDUCATORS FOR THE EDUCATION OF PUPILS WITH HEARING IMPAIRMENTS

Marie Komorná – Miroslava Kotvová

Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, Katedra speciální pedagogiky

Abstrakt:

Příspěvek představuje úvodní etapu výzkumného šetření zaměřeného na analýzu aktuální úrovně profesní připravenosti pedagogů pracujících se žáky se sluchovým postižením. Cílem výzkumu je zjistit, do jaké míry jsou učitelé připraveni na aplikaci specifických přístupů v oblasti rozvoje komunikačních dovedností těchto žáků, zejména s ohledem na systematické budování čtenářských a pisatelských schopností jako klíčových prvků funkční gramotnosti a úspěšného vzdělávacího procesu. Tato úvodní fáze výzkumu se soustředí na zmapování studijních programů pregraduálního i dalšího vzdělávání v České republice, které jsou určeny pedagogům žáků se sluchovým postižením. Cílem následné analýzy těchto programů je posoudit, zda poskytují potřebné znalosti a kompetence pro efektivní výuku této specifické skupiny žáků.

Abstract:

This paper presents the introductory stage of a research study aimed at analyzing the current level of professional preparedness of educators working with pupils with hearing impairments. The research's goal is to determine the extent to which teachers are prepared to apply specific approaches in developing the communication skills of these pupils, with a particular focus on the systematic building of reading and writing abilities as key elements of functional literacy and a successful educational process. This initial phase of the research concentrates on mapping both undergraduate and continuing education programs in the Czech Republic that are designed for educators of pupils with hearing impairments. The subsequent analysis of these programs aims to assess whether they provide the necessary knowledge and competencies for the effective teaching of this specific group of pupils.

VZORCE PROSOCIÁLNEHO SPRÁVANIA ŠTUDENTOV UČITEĽSTVA V KONTEXTE ŠTANDARDOV ETIKY KRITICKÉHO MYSLENIA

PATTERNS OF PROSOCIAL BEHAVIOR OF TEACHING STUDENTS IN THE CONTEXT OF CRITICAL THINKING ETHICS STANDARDS

Martina Kosturková

Prešovská univerzita, Fakulta humanitných a prírodných vied, Ústav pedagogiky, andragogiky a psychológie

Abstrakt:

Cieľom štúdie bolo preskúmať trendy v prosociálnom správaní u študentov učiteľstva na Prešovskej univerzite s dôrazom na kontext etiky kritického myslenia. Výskumnú vzorku tvorilo 241 študentov bakalárskeho stupňa z Filozofickej fakulty, Fakulty humanitných a prírodných vied a Fakulty športu. Na meranie šiestich typov prosociálneho správania (verejné, emocionálne, na žiadosť, anonymné, altruistické a v krízovej situácii) bola použitá slovenská psychometricky validovaná verzia dotazníka PTM-R (Babinčák, 2011). Výsledky analýzy nepreukázali štatisticky významný rozdiel v celkovom skóre prosociálneho správania medzi fakultami. Hlbšia analýza však odhalila štatisticky významné rozdiely v subškále altruistického správania ($p = 0,034$), kde študenti Fakulty humanitných a prírodných vied dosiahli významne vyššie skóre než študenti Filozofickej fakulty. Zistenia tiež naznačujú, že študenti Fakulty športu vykazujú špecifický vzorec správania s najvyššími priemerami v oblasti verejného a anonymného prosociálneho správania, čo môže odrážať ich schopnosť prispôbiť správanie kontextu. Tieto zistenia poukazujú na to, že prosociálne správanie nie je len jedinou dispozíciou, ale komplexným fenoménom ovplyvňovaným špecifickými faktormi, ako je typ študijného programu. Odporúča sa, aby budúci výskum skúmal vplyv konkrétnych kurikulárnych programov, osobnostných črt a kultúrnych noriem fakúlt na rozvoj prosociálnych tendencií. Tento výstup je súčasťou riešenia grantovej úlohy VEGA 1/0193/23 Štandardy kritického a morálneho myslenia v pregraduálnej príprave odboru učiteľstvo so zameraním na aktuálne medzinárodné výzvy.

Abstract:

The aim of the study was to examine trends in prosocial behavior among teacher training students at the University of Prešov, with an emphasis on the context of critical thinking ethics. The research sample consisted of 241 bachelor's degree students from the Faculty of Philosophy, the Faculty of Humanities and Natural Sciences, and the Faculty of Sports. The Slovak psychometrically validated version of the PTM-R questionnaire (Babinčák, 2011) was used to measure six types of prosocial

behavior (public, emotional, requested, anonymous, altruistic, and in crisis). The results of the analysis did not show a statistically significant difference in the total score of prosocial behavior between faculties. However, a deeper analysis revealed statistically significant differences in the altruistic behavior subscale ($p = 0.034$), where students of the Faculty of Humanities and Natural Sciences achieved significantly higher scores than students of the Faculty of Philosophy. The findings also suggest that students from the Faculty of Sports exhibit a unique pattern of behavior with the highest averages in the area of public and anonymous prosocial behavior, which may reflect their ability to adapt their behavior to the context. These findings indicate that prosocial behavior is not just a single disposition, but a complex phenomenon influenced by specific factors such as the type of study program. It is recommended that future research examine the influence of specific curricular programs, personality traits, and faculty cultural norms on the development of prosocial tendencies.

**SUBJEKTÍVNE VNÍMANIE PROFESIJNEJ PRIPRAVENOSTI ŠTUDENTOV
A ZAČÍNAJÚCICH UČITEĽOV V KONTEXTE KURIKULÁRNYCH A
LEGISLATÍVNYCH ZMIEN**

**SUBJECTIVE PERCEPTION OF PROFESSIONAL PREPAREDNESS OF STUDENTS
AND BEGINNING TEACHERS IN THE CONTEXT OF CURRICULAR AND
LEGISLATIVE CHANGES**

Martina Pavko

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Pedagogická fakulta, Katedra elementárnej a predškolskej pedagogiky

Abstrakt:

Kurikulárna reforma a legislatívne zmeny v slovenskom školstve kladú zvýšené nároky na profesijné kompetencie učiteľov a ich pripravenosť implementovať zmeny do praxe. Príspevok sa zameriava na subjektívne vnímanie pripravenosti študentov a začínajúcich učiteľov, pričom reflektuje aj formovanie ich profesijnej identity počas pregraduálneho štúdia. Prieskum bol realizovaný formou dotazníkového šetrenia (N = 108). Dáta boli analyzované prostredníctvom deskriptívnej a inferenčnej štatistiky. Respondenti deklarovali vyššiu pripravenosť v plánovaní a realizácii výučby, no nižšiu v oblasti hodnotenia, inkluzívneho vzdelávania, práce s podpornými opatreniami a implementácie nového Štátneho vzdelávacieho programu, ktorý vstúpi do platnosti v školskom roku 2026/2027. Výsledky zároveň poukazujú na rozdiely medzi skupinami študentov rôznych univerzít a medzi študentmi a začínajúcimi učiteľmi. Zistenia poukazujú na potrebu praktickejšej prípravy a systematickej podpory v súlade s aktuálnymi reformnými požiadavkami. Môžu prispieť ku skvalitneniu vysokoškolských učiteľských programov.

Abstract:

Curricular reform and legislative changes in Slovak education place increased demands on teachers' professional competencies and their readiness to implement changes in practice. This paper focuses on the subjective perception of the preparedness of students and beginning teachers, while also reflecting on the formation of their professional identity during undergraduate studies. The survey was conducted in the form of a questionnaire (N = 108). The data were analyzed using descriptive and inferential statistics. Respondents declared higher preparedness in lesson planning and implementation but lower in the areas of assessment, inclusive education, working with support measures, and implementing the new State Educational Program, which will come into force in the 2026/2027 school year. The results also point to differences between groups of students from different

universities and between students and beginning teachers. The findings point the need for more practical preparation and systematic support in accordance with current reform requirements. They can contribute to improving the quality of university teacher education programs.

SEBAUČENIE UČITEĽOV - VÝCHODISKÁ A KONTEXTY

TEACHER SELF-LEARNING - STARTING POINTS AND CONTEXTS

Ivan Pavlov

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Pedagogická fakulta, Katedra pedagogiky a andragogiky

Abstrakt:

Príspevok približuje andragogické súvislosti profesijnej kompetencie učiteľov - naučiť sa učiť. Vymedzuje podstatu sebaučenia, jeho miesto v informálnom učení človeka. Popisuje dimenzie sebaučenia, jeho objektívne a subjektívne faktory a význam pre rozvoj žiackej spôsobilosti pre sebaučenie.

Abstract:

The article presents the andragogic context of the professional competence of teachers - learning to teach. It defines the essence of self-learning, its place in a person's informal learning. It describes the dimensions of self-learning, its objective and subjective factors and its importance for the development of students' ability for self-learning.

**SOCIÁLNY A KULTÚRNY KONTEXT PROBLÉMOV SPOLUPRÁCE UČITEĽOV
A RODIČOV DIEŤAŤA Z MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNÍT
Z PERSPEKTÍVY PROFESIJNEJ IDENTITY UČITEĽA A PERSPEKTÍVY RODIČA**

**THE SOCIAL AND CULTURAL CONTEXT OF PROBLEMS IN COOPERATION
BETWEEN TEACHERS AND PARENTS OF CHILDREN FROM MARGINALIZED
ROMA COMMUNITIES FROM THE PERSPECTIVE OF THE TEACHER'S
PROFESSIONAL IDENTITY AND THE PARENT'S PERSPECTIVE**

Ivana Pirohová

Prešovská univerzita v Prešove, Pedagogická fakulta, Katedra predškolskej a elementárnej pedagogiky a psychológie

Abstrakt:

Profesijná Identita učiteľa sa nachádza v stave dynamického vývoja a zmien. Utvára sa v pregraduálnej príprave, v profesijnom rozvoji, v pedagogickej praxi v interakcii s problémami a výzvami. Radíme k nim aj spoluprácu učiteľov s rodičmi detí z marginalizovaných rómskych komunít. Postoje rodičov k učeniu sa ich detí, vzdelávaniu všeobecne, k škole a učiteľom sa utvárajú v sociálnom kontexte a v rámci kultúrnych schém. Učitelia a rodičia detí z marginalizovaných komunít sú spravidla nositeľmi odlišných kultúrnych kapitálov, majú odlišné poznanie, skúsenosti, presvedčenia a postoje k vzdelávaniu všeobecne. Cieľom štúdie je identifikovať a interpretovať sociálne a kultúrne kontexty príčin problémov spolupráce učiteľov a rodičov detí z marginalizovaných rómskych komunít na základe príkladov problémov spolupráce rodičov z marginalizovaných rómskych komunít, rodičov detí etnických minorít s nízkym príjmom, s predškolskými zariadeniami a materskými školami.

Abstract:

The professional identity of teachers is undergoing dynamic development and change. It is formed during undergraduate training, professional development, and pedagogical practice in interaction with problems and challenges. These include cooperation between teachers and parents of children from marginalized Roma communities. Parents' attitudes towards their children's learning, education in general, school, and teachers are shaped in a social context and within cultural frameworks. Teachers and parents of children from marginalized communities usually have different cultural capital, knowledge, experiences, beliefs, and attitudes toward education in general. The aim of the study is to identify and interpret the social and cultural contexts of the causes of problems in cooperation between teachers and parents of children from marginalised Roma communities based on examples of problems in cooperation between parents from marginalised Roma communities, parents of children from low-income ethnic minorities, and preschool facilities and kindergartens.

**SYSTÉM PODPORNÝCH OPATRENÍ AKO NÁSTROJ SOCIÁLNEJ INKLÚZIE
ŽIAKOV**

**THE SYSTEM OF SUPPORT MEASURES AS A TOOL FOR SOCIAL INCLUSION
OF PUPILS**

Alica Petrasová

Prešovská univerzita v Prešove, Pedagogická fakulta, Katedra prírodovedných a technických disciplín

Abstrakt:

Príspevok prezentuje program inovačného vzdelávania Systém podporných opatrení ako nástroj sociálnej inklúzie detí/žiakov, ktorý reflektuje súčasné teoretické a praktické poznanie problematiky sociálnej inklúzie. Je zameraný na procesy, ktoré umožňujú vytvárať prostredie, kde sú všetci jednotlivci akceptovaní, rešpektovaní, majú rovnaké príležitosti a zapájajú sa do bežného života školy alebo školského zariadenia. Absolvent vzdelávania dokáže samostatne alebo v rámci tímovej spolupráce úspešne realizovať sociálnu inklúziu detí a žiakov v systéme podporných opatrení v súlade s modernými vývojovými trendami.

Abstract:

The paper presents the innovative education program System of Support Measures as a Tool for Social Inclusion of Children/Students, which reflects current theoretical and practical knowledge of social inclusion issues. It focuses on processes that enable the creation of an environment where all individuals are accepted, respected, have equal opportunities, and participate in the everyday life of the school or educational institution. Graduates of the program will be able to successfully implement social inclusion of children and students in the system of support measures in accordance with modern development trends, either independently or as part of a team.

**FORMOVANIE A PREMENY PROFESIJNEJ IDENTITY UČITEĽA V KONTEXTE
SÚČASNÝCH PEDAGOGICKÝCH VÝZIEV**

**SHAPING AND EVOLVING TEACHER PROFESSIONAL IDENTITY AMID
CONTEMPORARY PEDAGOGICAL CHALLENGES**

Martina Rímska

Prešovská univerzita v Prešove, Pedagogická fakulta, Katedra predškolskej a elementárnej pedagogiky a psychológie

Abstrakt:

Profesijná identita učiteľa je komplexný a dynamický konštrukt, ktorý sa formuje počas celej profesijnej dráhy pedagóga. Príspevok sa zameriava na kvalitatívne skúmanie toho, ako učitelia vnímajú svoju profesijnú identitu, aké faktory ju ovplyvňujú a ako sa mení v kontexte súčasných výziev v školstve. Prieskum prebiehal formou pološtruktúrovaných rozhovorov s učiteľmi predprimárneho a primárneho vzdelávania. Analýza poukázala na kľúčové oblasti formovania identity – vrátane vnútorných motivácií, hodnôt, skúseností z praxe, ale aj vonkajších vplyvov ako spoločenské očakávania či podpora zo strany vedenia školy. Respondenti reflektovali zmeny vo svojom profesijnom sebnímaní v priebehu rokov, ako aj potrebu neustáleho rozvoja a sebareflexie. Príspevok poukazuje na potrebu podpory profesijnej identity zo strany vzdelávacích inštitúcií a systémového rámca kontinuálneho profesijného rozvoja.

Abstract:

The professional identity of a teacher is a complex and dynamic construct that develops throughout the educator's entire career.

This paper focuses on a qualitative exploration of how teachers perceive their professional identity, what factors influence it, and how it evolves in the context of current challenges in education. The research was conducted through semi-structured interviews with pre-primary and primary school teachers. The analysis identified key areas in the formation of identity—including intrinsic motivation, personal values, and practical teaching experience, as well as external influences such as societal expectations and support from school leadership. Respondents reflected on changes in their professional self-perception over time, as well as the ongoing need for development and self-reflection. The paper highlights the importance of supporting the professional identity of teachers through educational institutions and a systemic framework for continuous professional development.

"DIDAKTICKÉ ASPEKTY VYUŽÍVANIA UMELEJ INTELIGENCIE V PRAXI"

DIDACTIC ASPECTS OF USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN PRACTICE

Zuzana Tkáčová

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Prírodovedecká fakulta, Ústav informatiky

Abstrakt:

Umelá inteligencia sa stáva prirodzenou súčasťou vzdelávacieho prostredia a otvára učiteľom nové možnosti, ako obohatiť vyučovanie a podporiť učenie žiakov. Prednáška sa zameria na didaktické aspekty využívania AI v praxi – ukážeme, ako môže pomôcť pri personalizácii učenia, zefektívnení spätnej väzby a pri rozvoji kritického myslenia žiakov v kontexte digitálnych technológií. Dotkneme sa aj rizík, etických otázok a toho, ako nájsť zdravú rovnovahu medzi tradičnými prístupmi a modernými nástrojmi umelej inteligencie. Cieľom je ponúknuť inšpirácie pre praktické využitie AI vo vyučovaní a zároveň povzbudiť učiteľov k tvorivému a kritickému prístupu.

Abstrakt:

Artificial intelligence is becoming a natural part of the educational environment, offering teachers new opportunities to enrich teaching and support student learning. The lecture will focus on the didactic aspects of using AI in practice – demonstrating how it can contribute to the personalization of learning, more effective feedback, and the development of students' critical thinking in the context of digital technologies. We will also address potential risks, ethical questions, and the challenge of finding a healthy balance between traditional approaches and modern AI tools. The aim is to provide inspiration for the practical use of AI in teaching while encouraging teachers to adopt a creative and critical approach.

ROZVOJ STEM KOMPETENCÍ PROSTŘEDNICTVÍM ENVIRONMENTÁLNĚ ORIENTOVANÉ PROJEKTOVÉ VÝUKY

DEVELOPING STEM COMPETENCIES THROUGH ENVIRONMENTALLY ORIENTED PROJECT WORK

Tetjana Tomášková - Jarmila Honzíková - Renáta Orosová

Západočeská univerzita v Plzni, Pedagogická fakulta, Katedra matematiky, fyziky a technické výchovy (1,2), Katedra pedagogiky, Filozofická fakulta, Univerzita Pavla Jozefa aafária v Kobicach (3)

Abstrakt:

Příspěvek se zabývá možnostmi integrace principů trvale udržitelného rozvoje do technického vzdělávání prostřednictvím projektové výuky na vysokých školách. Pozornost je věnována studentským projektům, které využívají recyklované materiály s různými fyzikálními a technologickými vlastnostmi, jako jsou komponenty z elektroodpadu či přírodní obnovitelné suroviny. Tyto projekty zároveň přispívají k rozvoji odborných a mezioborových kompetencí studentů v oblasti STEM. Studie analyzuje přínosy a rizika projektově orientované výuky z hlediska pedagogického vedení, aktivizace studentů a dosažených vzdělávacích výstupů. Důraz je kladen na profesní, didaktické a environmentální kompetence vysokoškolských pedagogů, které jsou nezbytné pro efektivní realizaci výuky zaměřené na udržitelnost. Empirická část vychází z analýzy realizovaných studentských projektů v rámci technických a environmentálně orientovaných kurzů a nabízí doporučení pro pedagogickou praxi i další výzkum v oblasti udržitelného technického vzdělávání.

Abstract:

The paper deals with the possibilities of integrating the principles of sustainable development into technical education through project-based learning at universities. Attention is paid to student projects that use recycled materials with different physical and technological properties, such as components from electronic waste or natural renewable raw materials. These projects also contribute to the development of students' professional and interdisciplinary competencies in the STEM field. The study analyzes the benefits and risks of project-based learning in terms of pedagogical leadership, student activation, and achieved educational outcomes. Emphasis is placed on the professional, didactic, and environmental competencies of university teachers, which are necessary for the effective implementation of teaching focused on sustainability. The empirical part is based on the analysis of implemented student projects within technical and

environmentally oriented courses and offers recommendations for pedagogical practice and further research in the field of sustainable technical education.

**EMPIRICKÉ DŮKAZY V KONTEXTE VZDELÁVANIA UČITEĽOV:
VÝSKUMNÝ ZÁMER**

**EMPIRICAL EVIDENCE IN THE CONTEXT OF TEACHER EDUCATION:
A RESEARCH PLAN**

Lenka Vargová

Prešovská univerzita v Prešove, Pedagogická fakulta, Katedra predškolskej a elementárnej pedagogiky a psychológie

Abstrakt:

Stratégie a politiky v rámci vzdelávania učiteľov, založené na spoľahlivých empirických dôkazoch, majú zásadný význam, najmä vzhľadom na dlhodobé účinky a možné dopady rôznych metód, techník a intervenčných prístupov v prostredí vzdelávania. V oblastiach psychológie a pedagogiky – disciplín, ktoré sú úzko prepojené v procesoch vzdelávania – replikačná kríza vyvolala otázky týkajúce sa kvality a spoľahlivosti empirických dôkazov. Predkladaný príspevok si preto kladie za cieľ: a) opísať súčasný stav poznania ohľadom kvality empirických dôkazov v psychológii a pedagogike so zameraním na ukazovatele kvality a integrity a dodržiavanie praktík otvorenej vedy; b) predstaviť plánovaný výskumný zámer na skúmanie pochybnosti integrity výskumu a empirickej robustnosti; c) diskutovať očakávané prínosy a hlavné výzvy spojené s touto problematikou. Týmto prístupom príspevok prispieva k prebiehajúcemu úsiliu o prehlbenie praktickej relevantnosti výskumu vo vzdelávaní a k informovaniu o budúcich perspektívach a stratégiách v rámci vzdelávania.

Abstract:

Strategies and policies for teacher education grounded in robust empirical evidence are crucial, particularly given the long-term effects and potential impacts of diverse methods, techniques, and interventions within educational settings. In disciplines such as psychology and education—fields that are deeply intertwined in educational processes—the replication crisis has prompted questions about the quality and robustness of empirical evidence. The present paper therefore aims to: a) describe the current state of knowledge regarding the quality of empirical evidence in psychology and education research, with a focus on indicators of quality and integrity and adherence to open-science practices; b) outline the planned research design for examining questionable research integrity and empirical robustness; and c) discuss the expected benefits and clarify the principal challenges associated with this topic. By addressing these objectives, the paper contributes to ongoing efforts to enhance the practical relevance of educational research and to inform future teaching perspectives and strategies.

TELO AKO MOTIVUJÚCI PRVOK DEEPFAKU

THE BODY AS A MOTIVATING ELEMENT OF DEEPFAKE

Monika Židová

Prešovská univerzita v Prešove, Pedagogická fakulta, Katedra predškolskej a elementárnej pedagogiky a psychológie

Abstrakt:

S progresom digitalizácie sa v online prostredí rapídne rozšírilo hanobenie tela – body shaming pričom s nástupom umelej inteligencie zas podvody s človekom – deepfake, čo je úzko späté aj s komentovaním fyzického vzhľadu medzi užívateľmi sociálnych sietí. Telo tak v kontexte tvorby a propagácie falzifikátov vystupuje ako motivujúci prvok, ktorý je degradovaný len za účelom manipulácie počítača s človekom, a preto hlavným cieľom príspevku bolo informovať o body shamingu a deepfaku a syntetizáciou štúdií ponúknuť prehľad o úzkej súvislosti medzi spomínanými online ohrozeniami. Výsledky štúdií poukazujú na to, že manipulovanie s fotografiami známych ako aj neznámych osobností vrátane nepľnoletých osôb môže mať fatálne následky v psychickej a sociálnej oblasti u obetí, pričom pri ich tvorbe, šírení, predaji ide aj o etický a právny problém a body shaming je jeho neodmysliteľnou súčasťou. S enormnou dostupnosťou poskytovanou platformami sociálnych médií sa na základe šírenia falzifikátov umocňuje aj komentovanie osôb, ktoré sa stali obeťami online podvodov. Falzifikáty generované umelou inteligenciou sa dostávajú vo virtuálnom priestore k širokému publiku, čo vyvoláva značné obavy a znepokojenie verejnosti.

Abstract:

With the progress of digitalization, body shaming has rapidly spread in the online environment. At the same time, the rise of artificial intelligence has brought about human-related fraud—deepfakes—which are closely linked to the commentary on physical appearance among social media users. In this context, the body becomes a motivating element in the creation and promotion of forgeries, degraded solely for the purpose of computer manipulation of humans. Therefore, the main goal of this paper is to inform about body shaming and deepfakes and, through the synthesis of studies, offer an overview of the close connection between these online threats. Research findings indicate that manipulating photos of both well-known and unknown individuals, including minors, can have severe psychological and social consequences for the victims. The creation, distribution, and sale of such content also raise ethical and legal concerns, with body shaming being an inseparable part of the issue. Due to the rapid spread and wide accessibility provided by social media

platforms, the dissemination of forgeries intensifies the commentary on individuals who have become victims of online fraud. AI-generated forgeries reach a broad audience in the virtual space, raising significant public concern and unease.

FutureTeach 2025: Vzdelávanie učiteľov v 21. storočí.

“Vzdelávať pre budúcnosť – reflektovať pre kvalitu“

Zborník abstraktov z medzinárodnej vedeckej konferencie, 11. september 2025

Zostavovatelia: doc. PaedDr. Renáta Orosová, PhD.
PaedDr. Michal Novocký, PhD.
Mgr. Beáta Sakalová, PhD.
Mgr. Zuzana Vagaská, PhD.

Vydavateľ: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Vydavateľstvo ŠafárikPress

Rok vydania: 2025

Počet strán: 40

Rozsah: 1,96

Rok vydania: 2025

Vydanie: prvé

DOI: <https://doi.org/10.33542/FT25-0464-4>

ISBN 978-80-574-0464-4 (e-publikácia)